

**REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO PROSVJETE I NAUKE**

ZAVOD ZA ŠKOLSTVO

OPŠTA GIMNAZIJA

OBAVEZNI IZBORNI PREDMETI

predmetni program

ŠPANSKI JEZIK
obavezni izborni predmet
I, II, III i IV razred opšte gimnazije

1. NAZIV NASTAVNOG PREDMETA**OBAVEZNI IZBORNI PREDMET****NAZIV PREDMETNOG PROGRAMA****ŠPANSKI JEZIK (TREĆI STRANI JEZIK)****2. ODREĐENJE PREDMETNOG PROGRAMA****a) Položaj, priroda i namjena predmetnog programa**

U savremenom svijetu, u kojem se granice brišu, strani jezici – a između ostalih i španski, postaju značajno sredstvo komunikacije. Španski jezik u našoj sredini budi radoznalost i želju za poznavanjem naroda i kultura kojima je to maternji jezik jer je veoma rasprostranjen u svijetu, a za nas i »egzotičan«. To je jezik bogate istorijske i kulturne tradicije. Španski jezik je zvanični jezik u Španiji, u kojoj živi 40 miliona stanovnika, kao i u 19 država Latinske Amerike, tj. u svima sem u Brazilu. U Hispanskoj Americi španski jezik govori 300 miliona ljudi, a širom Sjedinjenih Američkih Država se takođe srećemo sa tim jezikom. Španski jezik je jedan od svjetskih jezika i zvanični je jezik u Ujedinjenim Nacijama. Po broju izvornih govornika, španski je četvrti jezik u svijetu – posle mandarinskog kineskog, engleskog i hindu jezika.

S obzirom na njegov značaj, španskom jeziku treba dati zaslužno mjesto u našem obrazovnom sistemu i obezbijediti njegovo izučavanje (kao i ostalih stranih jezika) u osnovnim i srednjim školama.

Znanje i jezičke sposobnosti koje učenici/e usvajaju i razvijaju tokom nastave stranog jezika su važne, prije svega zbog neposredne upotrebljivosti za učenike/ce, a kasnije za njihovo stručno i permanentno obrazovanje, za širenje njihovih komunikacijskih sposobnosti izvan granica maternjeg jezika, kako u profesionalnom tako i u ličnom životu, tj. za razvijanje šire međukulturne komunikacijske sposobnosti. Pored očigledno upotrebljivih vrijednosti, nastava španskog jezika neposredno doprinosi i saznajnom razvoju učenika/ce, širenju njegove/njene svijesti o mogućnostima jezičkog sporazumijevanja, kao i svijesti o jezičkim sistemima, o njihovom kulturnom određenju iz perspektive stranog jezika i strane kulture. Nastava stranog jezika takođe doprinosi i humanističkom razvoju učenika/ca, jer im omogućava neposredan kontakt sa drugim ljudima i njihovim kulturama. Nastava španskog jezika doprinosi i ličnom razvoju učenika/ca kao most do drugih kultura i izazov za razumijevanje njihove različitosti, jer im omogućava neposredan kontakt sa drugim ljudima i njihovim kulturama i uočavanje različitosti, a njihovim poređenjem jača učenikovu/cinu svijest o nacionalnom identitetu.

Španski jezik je dio opšteobrazovnog programa u osnovnoj i srednjoj školi. U srednjoj školi se sa učenjem španskog jezika, kao izbornog predmeta, može početi od prvog razreda.

b) Broj časova po godinama obrazovanja i nivoi postignuća

Razred	Treći strani jezik 1. – 4. godina učenja		
	Nedjeljni broj časova	Godišnji broj časova	Nivoi postignuća
I	2	70	A1
II	2	70	A1.2
III	3	105	A2.2
IV	3	96	B1
Ukupno	10	341	Prag nivo

3. OPŠTI CILJEVI PREDMETNOG PROGRAMA

Jedan od osnovnih ciljeva učenja stranog jezika je vaspitanje za toleranciju, za poštovanje različitosti i saradnje sa drugima, poštovanje dječjih i ljudskih prava i razvijanje sposobnosti za život u demokratskom društvu. Razumijevanje i poštovanje drugih zavisi od interesovanja za druge. Zato je jedan od osnovnih ciljeva izučavanja stranog jezika podstaći interesovanje za drugo i drugačije.

Učenjem španskog jezika učenici/e:

- razvijaju sposobnosti za međukulturne i međujezičke komunikacije (osposobljavaju se za ostvarivanje kontakta - prije svega za komunikaciju sa vršnjacima);
- razumiju da je španski jezik sredstvo kojim stiču više znanja, saznaju više o ljudima i društvenim odnosima u zemljama španskog govornog područja;
- upoređivanjem svoje i druge kulture razvijaju senzibilitet i razumijevanje za različito;
- razvijaju svoje saznavne sposobnosti višeg nivoa – analize i sinteze, procjenjivanja i vrednovanja, što im omogućava kvalitetnu upotrebu informacija u novim okolnostima;
- razvijaju kreativnost, potrebu za izražavanjem i osjećaj za estetske vrijednosti;
- razvijaju sposobnost rada u grupi, sposobnost međusobne saradnje i podrške;
- razvijaju sposobnost odgovora na govorne i negovorne podsticaje;
- oblikuju lične ciljeve učenja, vrednuju svoja postignuća i trude se da ih poprave;
- oblikuju opšte kulturne i obrazovne vrijednosti.

Za realizaciju navedenih ciljeva učenici/e usvajaju jezička znanja i razvijaju jezičke sposobnosti.

Jezičko znanje i sposobnost

Učenici/e:

- upoznaju španski jezik na nivou fonetike, morfologije, sintakse, leksike i na tekstualnom nivou;
- razvijaju jezičke sposobnosti za razumijevanje govornih i pisanih tekstova i za govorno i pisano sporazumijevanje.

Sociolingvistička sposobnost

Učenici/e:

- razvijaju sposobnost razumijevanja tekstova u odnosu na namjenu saopštenja;
- razvijaju odgovarajuće načine govornog sporazumijevanja i negovornog odazivanja.

Diskursna sposobnost

Učenici/e:

- razvijaju odgovarajuću strategiju za učestvovanje u razgovoru.

Strateška sposobnost

Učenici/e:

- razvijaju sposobnost izbora i usklađivanja saopštenja;
- razvijaju sposobnost savladavanja prepreka u razumijevanju i nesporazumima;
- razvijaju sposobnost uvažavanja sagovornika.

Društveno-kulturna sposobnost

Učenici/e:

- razvijaju svoju komunikacijsku sposobnost izvan jezičkih granica maternjeg jezika;
- upoznaju različite kulture stranog govornog područja i prema njima usklađuju svoja saopštenja.

Strategije samostalnog učenja

Učenici/e:

- upoznaju i razvijaju strategije samostalnog učenja (aktivnosti koje koriste pri sticanju, čuvanju i upotrebi podataka i znanja);
- se navikavaju na pisanje domaćih zadataka, na upotrebu rječnika;
- razvijaju sposobnost permanentnog učenja.

4. SADRŽAJI I OPERATIVNI CILJEVI PREDMETNOG PROGRAMA

Cilj nastave španskog jezika je razvijanje i produbljivanje jezičkih sposobnosti (razumijevanje gradiva slušanjem i čitanjem, usmeno i pisano izražavanje), postepeno upoznavanje sa jezičkim normama, sa konverzacijom i funkcijama koje zahtijevaju reproduktivno, a kasnije i produktivno-stvaralačko promišljanje tematskih i nastavnih sadržaja, koji odgovaraju uzrastu omladinaca i njihovim interesovanjima.

Samostalno kreativno učenje omogućava drugačiji nastavni postupak i tehnike koje usmjeravaju učenika/cu na samostalan rad sa knjigama, radnim sveskama, priručnicima i rječnicima, na pripremu za provjeravanje i ispravljanje ličnih jezičkih grešaka, kao i grešaka učenika/ca u grupi.

Slijede tabele koje sadrže: operativne ciljeve, aktivnosti, pojmove i sadržaje, korelacije.

Operativni ciljevi - izvode se iz opštih ciljeva predmeta i usmjereni su na učenika/cu. Treba da pokažu šta učenik/ca u nastavi treba da sazna, postigne, može da uradi. Obuhvataju sve taksonomske nivoe, uključuju sadržajne i procesne ciljeve. Provjerljivi su i služe kao osnova za definisanje standarda znanja.

Aktivnosti - proizilaze iz operativnih ciljeva i upućuju na procese preko kojih učenik/ca ostvaruje cilj, tj. šta treba da radi da bi postigao/la cilj.

Pojmovi/sadržaji - sadržaji nijesu navedeni detaljno, već su dati u obliku pojmova ili poglavlja kao jezičko gradivo.

Korelacije - služe za predmetno i međupredmetno povezivanje u cilju korišćenja postojećeg znanja učenika/ca vezanog za određenu temu ili oblast.

4.1. TEME

Porodica, dom i okruženje:	lični podaci, porodica, uslovi stanovanja.
Odnosi u porodici i društvu:	porodica, prijatelji, poznanici, susjedi; posjete, dogovori, pozivnice, dopisivanje; ljubav i prijateljstvo, problemi i sukobi.
Slobodno vrijeme i razonoda:	vikend, interesovanja mladih, Internet, sport, muzika, književnost, film, pozorište, TV.
Obrazovanje:	škola, ispiti, vrste i izbor zanimanja.
Ishrana:	vrste hrane i pića, zdrava ishrana, restorani.
Zdravlje:	djelovi tijela, čula, higijena, zdravlje, bolesti i povrede.
Kupovina:	vrste prodavnica, kupovina, moda i odijevanje.
Putovanja:	praznici, raspust, turistička putovanja, smještaj, znamenitosti.
Aktuelna zbivanja i društvo:	način života, kultura, društvo, tradicija, ekologija.
Klima i vremenski uslovi:	vremenske prilike, vremenska prognoza.

Slijede tabele sa ciljevima za sve razrede.

Treći strani jezik: I razred (prva godina učenja)

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi/sadržaji	Korelacije
SLUŠANJE Učenik/ca treba da nauči da: - razumije osnovno značenje slušanog teksta o sadržajima iz svakodnevnog života, - razumije jednostavna i kratka pitanja, uputstva, upozorenja, saopštenja, - prepozna i izdvoji bitne informacije iz kraćeg slušanog teksta o poznatim temama, - prepozna okolnosti sporazumijevanja i raspoloženja govornika u slušanom tekstu, - prati i razumije razgovor u razredu. GOVOR Učenik/ca treba da nauči da: - prihvatljivo izgovara, pravilno naglašava riječi, A. učestvuje u razgovoru: - učestvuje u jednostavnom razgovoru o bliskim temama iz svakodnevnog života, - postavlja i odgovara na jednostavna pitanja, - predstavi i opiše sebe i druge, - zahvali se i izvini, - odredi vrijeme (sat, dan i datum), - izrazi (ne)dopadanje, (ne)slaganje, - traži i daje jednostavna uputstva za snalaženje u prostoru, - izrazi jednostavan prijedlog i učtivo ga prihvati ili odbije, - na jednostavan način izrazi svoje osnovne potrebe, želje i namjere, - traži i daje jednostavne informacije;	Učenici/e: - slušaju kraće autentične tekstove (razgovor, dijalog, opis, priča, pjesma) i reaguju verbalno (pišu jednostavne bilješke, odgovaraju na pitanja, dopunjavaju tekst ili tabele, rješavaju zadatke višestrukog izbora) i neverbalno (izvršavaju naredbe, povezuju slike sa tekstom). Učenici/e: - sastavljaju dijaloge, - opisuju neki događaj, - igraju uloge, - učestvuju u razgovoru o temama koje su im poznate.	Verbos: - Los verbos: llamarse, ser, tener, y vivir - El presente regular - El presente irregular de estar, ser e ir - El presente irregular: u>ue - (jugar>juego) - La expresión para+infinitivo - La diferencia entre hay y está(n) - El presente irregular o>ue Sustantivos: - El género del sustantivo Pronombres: - Los pronombres personales - Los pronombres posesivos Adjetivos: - Los adjetivos posesivos - Los adjetivos invariables de género - La concordancia de género y número de los adjetivos Artículos: - Los artículos determinados e indeterminados Los interrogativos: dónde, de dónde, cuántos y cómo El orden de la frase Los cuantificadores (demasiado, mucho, bastante, poco...)	Maternji jezik i književnost: razmišljanje o jeziku kao sistemu komunikacije, fonološki, pravopisni, gramatičko-sintaksički sistem. Fizičko vaspitanje i zdravlje. Geografija: po geografskoj karti imenuju narode u Evropi i Latinskoj Americi. Istorija: poznate istorijske ličnosti iz svijeta umjetnosti i nauke, različite epohe. Informatika: nove tehnologije, Internet u funkciji usavršavanja španskog jezika.

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi/sadržaji	Korelacije
B. povezano govori: - na jednostavan način opiše sebe, svoju porodicu i vršnjake, - na jednostavan način opiše poznata mjesta, - na jednostavan način opiše svakodnevne radnje. ČITANJE Učenik/ca treba da nauči da: - glasno čita sa prihvatljivim izgovorom i pravilnim naglaskom i intonacijom, - prepozna vrstu teksta (pismo, prospekt, novinski članak), - razumije osnovne informacije u kratkom tekstu o poznatoj temi. PISANJE Učenik/ca treba da nauči da: - primjenjuje osnovna pravila interpunkcije i pravopisa, - koristi jednostavne izraze i rečenice da bi opisao/la porodicu, školu, hobi, - piše i odgovara na kratke, jednostavne poruke, kratka pisma, sms, e-mail, - popuni jednostavan formular ličnim podacima.	Učenici/e: - čitaju kraće jednostavne tekstove, - čitaju dijaloge, uputstva, obavještenja, upozorenja i natpise, - odgovaraju na pitanja, - izmiješane fragmente teksta sklapaju u smislenu cjelinu, - rješavaju zadatke višestrukog izbora, - rješavaju zadatke tipa „tačno/netačno“, - povezuju date naslove sa dijelovima teksta, - daju naslov dijelovima teksta. Učenici/e: - popunjavaju formular jednostavnim podacima, - pišu kraća pisma, poruke, - sastavljaju jednostavan tekst o svakodnevnim zbivanjima.		

Treći strani jezik: II razred (druga godina učenja)

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi/sadržaji	Korelacije
SLUŠANJE Učenik/ca treba da nauči da: - razumije osnovno značenje slušanog teksta o temama iz svakodnevnog života, - izdvoji bitne informacije iz kraćeg teksta o poznatim temama na standardnom jeziku, - prepoznaje okolnosti sporazumijevanja i raspoloženja govornika. GOVOR Učenik/ca treba da, uz prihvatljiv izgovor i intonaciju: A. učestvuje u razgovoru: - ostvari jednostavnu konverzaciju u situacijama iz svakodnevnog života pravilnim korišćenjem odgovarajućih jezičkih sredstava, - traži i daje jednostavne informacije, - izrazi obavezu, dozvolu, upozorenje i zabranu, - predlaže i dogovara se o zajedničkim aktivnostima; B. povezano govori: - opiše svakodnevne radnje i događaje, - opiše osobe, predmete, mjesta, - objasni značenje riječi, - govori o svojim željama, potrebama, namjerama.	Učenici/e: - slušaju kraće autentične tekstove (razgovor, opis, priča, pjesma) i reaguju verbalno (pišu bilješke, odgovaraju na pitanja, dopunjavaju tekst ili tabele, rješavaju zadatke višestrukog izbora, prepričavaju odslušani tekst) i neverbalno (izvršavaju naredbe, povezuju slike sa tekstom). Učenici/e: - učestvuju u razgovoru, - sastavljaju dijaloge, - prepričavaju, - opisuju, - igraju uloge, - učestvuju u problemskim zadacima, - učestvuju u razgovoru o poznatim temama.	Verbos: - El presente irregular e>ie,e>i - El presente irregular: la primera persona en -go - La expresión estar+gerundio - Verbos pronominales - Verbos reflexivos - La diferencia entre ser y estar - El futuro - El pretérito perfecto Adjetivos: - Adjetivos demostrativos - Los comparativos más frecuentes - Los superlativos más frecuentes Pronombres: - Los pronombres demostrativos - Los pronombres de complemento directo - Las construcciones con pronombres (a mí me gusta, a mí me duele) Adverbios: - Los adverbios de lugar - aquí, ahí, allí - Los numerales ordinales - El uso de que, cual - Las referencias temporales (por la mañana, por la tarde, y el fin de semana) - Los marcadores de frecuencia (normalmente, a veces, casi nunca) - El uso de ya y todavía	Informatika: uloga i pojam informacije u društvu; uticaj informacionih tehnologija na razvoj društva; veza između informacije i komunikacije.

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi/sadržaji	Korelacije
ČITANJE Učenik/ca treba da nauči da: - prepozna vrstu teksta (pismo, brošura, novinski članak), - razumije glavne informacije u tekstu o poznatoj temi, - pronađe posebnu informaciju u tekstu pisanom na standardnom jeziku, - razumije jednostavnija uputstva, oglase i reklame. PISANJE Učenik/ca treba da nauči da: - primjenjuje osnovna pravila interpunkcije i pravopisa, - koristeći jednostavne izraze i rečenice piše kraći vođeni sastav, lična pisma, poruke, - opisuje ljude, mjesta, događaje, - popunjava formular ličnim podacima.	Učenici/e: - čitaju različite vrste teksta i reaguju neverbalno, - odgovaraju na pitanja, - izmještene fragmente sklapaju u smislaonu cjelinu, - rješavaju zadatke višestrukog izbora, - rješavaju zadatke „tačno/netačno“, - povezuju date naslove sa dijelovima teksta, - daju naslov dijelovima teksta, - slijede uputstva. Učenici/e: - popunjavaju formular, - pišu pisma prijateljima, poruke, kratke priče, - rade na projektnim zadacima.		

Treći strani jezik: III razred (treća godina učenja)

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi/sadržaji	Korelacije
SLUŠANJE Učenik/ca treba da nauči da: - razumije suštinu i pojedine informacije u različitim vrstama tekstova na standardnom jeziku, - razumije jednostavna uputstva, - prepoznaje stavove, emocije i okolnosti interakcije, - uočava bitne informacije u tekstu na standardnom jeziku. GOVOR Učenik/ca treba da nauči da: A. učestvuju u razgovoru: - razmjenjuje ideje i informacije o bliskim temama u svakodnevnim situacijama, - pojasni svoj stav i traži pojašnjenje kod eventualnih problema u komunikaciji; B. povezano govori: - govori o sebi i stvarima koje poznaje, - opiše osobe, predmete, mjesta, emocije, jednostavne situacije i događaje, - učtivo izrazi stavove, uvjerenja, slaganje/neslaganje, - na jednostavan način povezuje događaje prilikom pripovijedanja.	Učenici/e: - slušaju kraće autentične tekstove (razgovor, intervju, opis, priča, pjesma) i reaguju verbalno (pišu bilješke, odgovaraju na pitanja, dopunjavaju tekst ili tabele, rješavaju zadatke višestrukog izbora, prepričavaju odslušani tekst) i neverbalno (izvršavaju naredbe, povezuju slike sa tekstom). Učenici/e: - učestvuju u razgovoru, - sastavljaju dijaloge, - prepričavaju, - opisuju, - igraju uloge, - učestvuju u problemskim zadacima, - pripremaju kraće izlaganje.	Verbos: - Las perífrasis verbales: hay que + infinitivo, tener que + infinitivo, se puede + infinitivo... - El imperativo - El pretérito indefinido - Los marcadores temporales (ayer, el otro día, el año pasado, en abril...) - El contraste entre p. perfecto y p. indefinido - El pretérito imperfecto - El contraste del p. imperfecto respecto al p. indefinido y el p. perfecto - Las formas de referirse al futuro (ir a + infinitivo, querer + infinitivo, pensar + infinitivo) - Los marcadores temporales de futuro (manana, pasado manana, el próximo verano...) - El presente con valor de futuro - Los verbos con preposición (ir a, pasar por, salir de, volver a y volver de, llegar a, entrar en, quedarse en) Pronombres - La posición de los pronombres - El doble pronombre - La condición - El orden del relato (primero, después, luego, al final) - El uso de algo, nada, alguien, nadie, alguno, ninguno - Las frases de relativo (donde y que) - Las oraciones interrogativas indirectas	Maternji jezik i književnost. Geografija: turizam, španski turistički centri, putovanja, klima. Biologija: ekologija, zaštita životne sredine. Psihologija: tema o snovima, psihotestovi, razvoj dinamičnosti u grupi, njegovanje dijaloga, tolerancije, uvažavanja, podsticanje samostalnosti i kreativnosti. Muzička umjetnost: razvijanje muzikalnosti i ritma, španska i latinoamerička muzika i ritmovi. Latinski jezik: porijeklo španskog jezika, etimologija riječi.

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi/sadržaji	Korelacije
ČITANJE Učenik/ca treba da nauči da: - pronalazi i razumije važne informacije u tekstu, - razumije jednostavnija uputstva za upotrebu, - razumije osnovne misli i osjećanja i uočava veze između dijelova teksta, - razlikuje činjenice i mišljenja, - shvati značenje nepoznatih riječi koristeći kontekst. PISANJE Učenik/ca treba da nauči da: - piše kratke tekstove jednostavnim rečenicama, primjenjujući gramatička pravila i vokabular u novom leksičkom okruženju, - vodi prepisku (poruka, pismo) o poznatim temama, - opisuje ljude, događaje, mjesta, osjećanja, - iznosi mišljenje o bliskim temama.	Učenici/e: - čitaju različite vrste teksta i reaguju verbalno i neverbalno, - odgovaraju na pitanja, - izmiješane fragmente teksta sklapaju u misaonu cjelinu, - rješavaju zadatke višestrukog izbora, - rješavaju zadatke tipa „tačno/netačno“, - povezuju date naslove sa dijelovima teksta, - daju naslov dijelovima teksta, - slijede uputstva, - rezimiraju, - rade dramatizaciju teksta. Učenici/e: - popunjavaju formular, - pišu pisma, poruke, kratke priče, - opisuju, - rade na projektnim zadacima.		

Treći strani jezik: IV razred (četvrta godina učenja)

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi/sadržaji	Korelacije
SLUŠANJE Učenik/ca treba da nauči da: - razumije suštinu i pojedine informacije u različitim vrstama jednostavnijih autentičnih iskaza na standardnom jeziku kao što su uputstvo, objašnjenje, oglas, priča, neformalan razgovor, intervju, - u kontekstu određuje značenje nepoznatih riječi kada se radi o poznatim sadržajima, - prepozna stavove, emocije i okolnosti sporazumijevanja. GOVOR Učenik/ca treba da nauči da: - prihvatljivo izgovara, pravilno naglašava riječi i koristi odgovarajuću intonaciju, i A. učestvuje u razgovoru: - sporazumijeva se u svakodnevnim govornim situacijama, - započne i održava razgovor, - traži i daje jednostavne informacije o poznatim temama; B. povezano govori: - opisuje ličnost, mjesto, predmet, situaciju, događaj, - izrazi emocije i naglasi ono što je za njega/nju bitno u nekom iskustvu ili događaju, - izrazi mišljenje ili stav, obrazlažući ih na jednostavan, ali smislen način, - pripremi kraće izlaganje o poznatoj temi.	Učenici/e: - slušaju autentične tekstove (razgovor, intervju, opis, priča, pjesma), - pišu bilješke - popunjavaju praznine u tekstu ili tabeli, - rješavaju zadatke višestrukog izbora ili tipa „tačno/netačno“, - odgovaraju na pitanja, - izvršavaju naredbe. Učenici/e: - igraju uloge, - učestvuju u intervjuu, - razgovaraju, - opisuju, - prepričavaju, - podnose izvještaj, - pripremaju kraće izlaganje, - učestvuju u diskusiji.	Verbos: - La sistematización del imperativo - Imperativo negativo - La sistematización del pretérito perfecto, del pretérito indefinido y del pretérito imperfecto - El pretérito pluscuamperfecto - La relación de los diferentes momentos del pasado - El presente de subjuntivo Oraciones: - Las oraciones dubitativas - Las oraciones desiderativas - Las oraciones exhortativas - La colocación del adjetivo - Las oraciones de frecuencia temporal - Los adverbios y las locuciones adverbiales frecuentes - Los casos especiales de concordancia de sustantivos	Maternji jezik i književnost: obrada adaptiranih tekstova španskih pisaca zastupljenih u programu maternjeg jezika i književnosti.

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi/sadržaji	Korelacije
ČITANJE Učenik/ca treba da nauči da: - razumije suštinu i pojedine informacije u različitim vrstama jednostavnijih autentičnih tekstova na standardnom jeziku kao što su uputstvo, novinski članak, pismo, reklama, intervju, obavještenje, oglas, priča, - u kontekstu određuje značenje nepoznatih riječi kada se radi o poznatim sadržajima. PISANJE Učenik/ca treba da nauči da: - poznaje pravila interpunkcije i pravopisa, - primjenjuje gramatička pravila i vokabular u novom kontekstu, - piše kratke tekstove jednostavnim rečenicama jasno povezujući ideje, - popunjava formular, - opisuje događaje, mjesta, osjećanja i iznosi sopstveno mišljenje o bliskim temama, - vodi prepisku o poznatim temama, - napiše kratak izvještaj o nekom događaju, napiše priču, rezime.	Učenici/e: - čitaju različite vrste teksta i reaguju verbalno i neverbalno, - odgovaraju na pitanja, - izmiješane fragmente teksta sklapaju u smislonu cjelinu, - rješavaju zadatke višestrukog izbora, - rješavaju zadatke tipa „tačno/netačno“, - povezuju date naslove sa dijelovima teksta, - daju naslov dijelovima teksta, - slijede uputstva, - rezimiraju, - čitaju kraće priče i razgovaraju o njima, - rade dramatizaciju teksta. Učenici/e: - pišu formalno i neformalno pismo, - opisuju, - pišu izvještaj, priču, rade na projektnim zadacima.		

5. DIDAKTIČKE PREPORUKE

Savremena nastava španskog jezika ima za cilj razvijanje komunikativne, kognitivne, psihomotorne i afektivne sposobnosti učenika/ca. Učenik/ca se stavlja u središte nastavnog procesa čime se pospješuje njegova/njena aktivnost, samoodgovornost, inicijativnost i kreativnost. Nastavnik/ca pomaže samostalan i kreativan rad učenika/ce, motiviše i podstiče njegovo/njeno samopouzdanje.

Tematske oblasti su prilagođene iskustvu i interesovanjima učenika/ca i zasnovane su na autentičnim tekstovima koji su najbliži stvarnosti kako bi ih učenici/e lakše i prisnije doživjeli/e. One se odnose na svakodnevni život i saznavne potrebe, učenicima/ama su razumljive, motivišu ih da upoznaju društveni i kulturni život i običaje zemalja španskog govornog područja.

Učenici/e se navikavaju da u učionici koriste španski jezik koliko god im to dozvoljava njihovo trenutno jezičko znanje, a maternji jezik se upotrebljava kada je to efikasnije i produktivnije.

Razumijevanje živog i snimljenog govora

U nastavi se koriste raznovrsni izvori autentičnih tekstova za slušanje (pjesme, priče, razgovori dvaju ili više osoba, kraći monolozi, kraća izlaganja, odlomci iz radio/TV emisija i serija, odlomci iz filmova) jer nam je cilj da osposobimo učenike/ce da razumiju prirodni govor.

Slušanju teksta prethode aktivnosti kojima pobuđujemo interesovanje učenika/ca za tekst (predviđanjem sadržine teksta na osnovu naslova, ilustracija, fotografija), provjeravamo poznavanje teme i leksike (ključne riječi i fraze objašnjavamo i zapisujemo na tabli) i upoznajemo ih sa zadatkom koji će se raditi tokom slušanja.

Tokom slušanja učenici/e rade zadatke za provjeravanje razumijevanja koji zahtijevaju kratke odgovore: zadatke višestrukog izbora, zadatke tipa „tačno/netačno“, popunjavanje tabele, popunjavanje praznina u tekstu. Ako je potrebno, učenici/e mogu čuti tekst više puta.

Aktivnosti poslije slušanja služe za provjeravanje razumijevanja odslušanog teksta: može se uraditi zajednički rezime teksta, pripremiti i izvesti dramatizacija teksta, povesti razgovor o stavovima, idejama teksta itd.

Usmeno izražavanje

Značajnu pažnju treba posvetiti razvijanju vještine govora koja učenicima/ama omogućava uspješno komuniciranje u svakodnevnim situacijama. Ova aktivnost podrazumijeva pažljivu pripremu, prikladnost teme o kojoj će se govoriti, prezentaciju leksike potrebne za njenu obradu i dovoljno vremena za razmišljanje i pripremu. Poželjno je da u aktivnostima učestvuje što više učenika/ca, što je moguće postići radom u parovima ili manjim grupama.

Tokom aktivnosti usmenog izražavanja učenika/cu ne treba prekidati niti ispravljati, već mu/joj, poslije izlaganja, na prikladan način ukazati na greške koje treba da ukloni.

Razumijevanje pisanog teksta

Cilj razvijanja ove vještine je osposobljavanje učenika/ce za samostalno čitanje i razumijevanje nepoznatih autentičnih tekstova korišćenjem odgovarajuće tehnike čitanja: brzo čitanje radi utvrđivanja osnovne ideje, čitanje radi traženja specifične informacije, čitanje radi uočavanja detalja i implicitnog značenja.

Čitanju teksta prethode aktivnosti kojima pobuđujemo interesovanje učenika/ca za tekst: predviđanje sadržine teksta na osnovu naslova, ilustracija, fotografija; aktiviranje prethodnog znanja i iskustva; prezentacija ključnih riječi i izraza.

Razumijevanje teksta se može provjeriti tokom ili nakon čitanja. Izbor aktivnosti će zavisi od toga kada se provjeravanje vrši, a najčešće se koriste sljedeće aktivnosti: odgovori na pitanja, popunjavanje praznina u tekstu, sklapanje izmiješanih dijelova teksta u smisaone cjeline (hronološkim redom), odgovori verdadero/falso, davanje naslova dijelovima teksta, rezime teksta (ne prepričavanje), transformacija teksta - forma dijaloga, intervjua, dramatizacija itd.

Pismeno izražavanje

Cilj razvijanja vještine pisanja je da osposobi učenika/cu da ostvari komunikaciju i izrazi misli u pisanoj formi. Metodički pristup pisanju podrazumijeva: poštovanje zadate teme, logički slijed događaja koji se opisuju, korišćenje odgovarajuće leksike, poštovanje gramatičkih i sintaksičkih pravila, pravopisa i interpunkcije, kao i određenu kreativnost u pismenom izražavanju na stranom jeziku.

Pisanje može biti kontrolisano (dovršavanje teksta, upoređivanje, pisanje prema modelu, popunjavanje slika, dijagrama, formulara, diktati kao način provjeravanja pravilnosti pisanja, transformacija rečenice variranjem različitih struktura) ili slobodno i kreativno (pisanje pisma, dijaloga, oglasa, izvještaja, pjesme, kraće priče, argumenata za i protiv, komentara).

Gramatika

Za učenje gramatičkih struktura danas se uglavnom koristi induktivni pristup: učenici/e sami/e otkrivaju jezičke strukture i formiraju pravila vezana za formu i upotrebu, a zatim ih upoređuju sa gramatičkim pravilima u udžbenicima i gramatikama.

Gramatičke strukture uvodimo postepeno, uz mnogo smisaonih primjera, i utvrđujemo ih na velikom broju vježbi o stvarnim komunikacijskim situacijama. Zадaci treba da budu raznovrsni, da učenicima/ama omoguće primjenu prethodnih znanja.

Ciklično vraćanje na već poznate strukture će omogućiti učenicima/ama da usvoje strukture koje nijesu bile savladane ili da automatizuju upotrebu već savladanih struktura.

Neke gramatičke strukture je dovoljno da učenici/e samo prepoznaju i razumiju, dok druge treba da znaju da koriste sa manjom ili većom preciznošću.

Leksika

Učenje leksike se smatra bitnim elementom u učenju stranog jezika. Za prezentaciju i utvrđivanje nove leksike možemo koristiti:

- predmete, slike, gestove, mimiku,
- tvorbu riječi (izvedenice, složenice),
- sinonime, antonime, definicije,
- određivanje značenja riječi na osnovu konteksta,
- korišćenje jednojezičnih i dvojezičnih rječnika.

Portfolio - Evropski jezički portfolio

Evropski jezički portfolio je projekat koji polazi od uvjerenja da se učenje najbolje unapređuje ličnom analizom samog procesa učenja. Portfolio sadrži tri elementa: pasoš, jezičku biografiju i dosije.

Pasoš sadrži zvanične sertifikate i dokaze o postignutim jezičkim kompetencijama, kao i dio za upisivanje rezultata samoocjenjivanja i internog ili eksternog ocjenjivanja u školi.

Jezička biografija je dio portfolia koji je rezervisan za razmišljanje o vlastitom učenju i procjenjivanje stečenog znanja.

Dosije sadrži odabrane radove učenika/ce koji ilustruju znanja i vještine navedene u jezičkoj biografiji ili pasošu.

6. KORELACIJE MEĐU PREDMETIMA

Za nastavu španskog jezika odabrane su nastavne oblasti i teme koje su najuže povezane sa raznim područjima izučavanja u gimnazijama. Njihovo objedinjavanje u nastavnom procesu olakšava i pomaže da učenik/ca lakše formira i koristi svoje vlastito znanje.

Nastava španskog jezika najviše i najbliže se vezuje za nastavu **maternjeg jezika**, ili nekog **drugog stranog jezika**, i olakšava razvijanje i usavršavanje jezičkih vještina i španskog jezika. Upoređivanje sličnosti i razlika čine specifičnosti jezika bližim i primjenljivijim.

Približavanje svijetu književnosti sigurno podstiče interesovanje za špansku književnu baštinu, njegovanje lijepe riječi i razvijanje ljubavi prema čitanju i obogaćivanju saznanja o kulturnim vezama i njihovom širenju.

Učenik/ca, u okviru predmeta **filozofije i sociologije**, stiče odgovarajuća znanja o društvu i načinu razmišljanja, što omogućava lakše shvatanje ideja i vremena velikih imena u oblastima španskog govornog područja.

Život u ravnoteži sa prirodom i zdravom okolinom povezuje nastavu šanskog jezika sa **ekologijom, biologijom, fizikom i hemijom**.

Određeni sadržaji iz **geografije, istorije, likovne i muzičke umjetnosti** u vezi su sa nastavom šanskog jezika u tematskim oblastima u kojima se obrađuju geografske, istorijske, društveno-političke, socijalne i kulturne karakteristike zemalja i naroda šanskog govornog područja.

Prilikom učenja šanskog jezika veoma su važne, i uvijek u prvom planu, vještine za čije uspješno savlađivanje učenici/e koriste lična znanja i iskustva razvijena i stečena putem komunikacijskih, socijalnih, ličnih ili nastavnih vještina iz različitih predmeta – **informatike** ili međupredmetnih oblasti – **profesionalna orijentacija**.

Da bi se ostvarila veća međupredmetna povezanost, kao i veza predmetnih područja i vještina, potrebna je saradnja kolega/koleginica u školi i pažljivo zajedničko planiranje godišnjih nastavnih planova i programa. Takav način planiranja za nastavnike/ce predstavlja lakše i efikasnije ostvarivanje nastavnih i obrazovnih ciljeva, a za učenike/ce produktivnije učenje i sticanje znanja.

7. STANDARDI ZNANJA

Standard znanja je osnova za praćenje realizacije ciljeva nastave, kao i za provjeravanje i ocjenjivanje postignuća učenika/ca na određenom nivou znanja.

Osnovu za realizaciju ciljeva nastave predstavlja ciklus, čime se uvažava spiralna struktura programa, odnosno, učenje učenika/ca se ne odvija tako što se ranijim znanjima dodaju nova, već tako što se znanja stalno proširuju i produbljuju.

Standard znanja se određuju prema skalama i kriterijumima koje je utvrdio Savjet Evrope u knjizi **Zajednički evropski okviri referenci za jezike**. Standardi znanja podrazumijevaju opisne iskaze i formulacije (deskriptore) koji treba da oslikavaju očekivani nivo postignuća učenika/ca u ovladavanju jezičkim kompetencijama (slušanje, govor, čitanje i pisanje) na određenom uzrastu i u određenoj fazi učenja.

Poslije završenog četvorogodišnjeg učenja šanskog kao izbornog stranog jezika u gimnaziji, sa fondom od 341 časa, učenici/e bi trebalo da postignu nivo **B1**.

Standardi znanja za III strani jezik

Za postizanje standarda znanja, učenici/e treba da pokažu sljedeća jezička znanja i vještine:

Standardi znanja za španski jezik - treći strani jezik	
SLUŠANJE	Na kraju I razreda učenik/ca je u stanju da: - može da razumije familijarne riječi i izraze iz svakodnevnog govora o sebi, svojoj porodici i bliskom i neposrednom okruženju, ako se govori sporo i sa pauzama i ako se koriste kratke rečenice; - razumije jednostavna i kratka pitanja, uputstva, upozorenja, saopštenja; - prepoznaje i izdvaja bitne informacije iz kraćeg slušanog teksta; - prepoznaje okolnosti sporazumijevanja i raspoloženja govornika u slušanom tekstu.
	Na kraju II razreda učenik/ca je u stanju da: - razumije osnovno značenje slušanog teksta o sadržajima iz svakodnevnog života; - izdvoji bitne informacije iz kraćeg teksta o poznatim temama na standardnom jeziku; - prepozna okolnosti sporazumijevanja i raspoloženja govornika.
	Na kraju III razreda učenik/ca je u stanju da: - razumije suštinu i pojedine informacije u različitim vrstama tekstova na standardnom jeziku; - razumije jednostavnija uputstva; - prepozna stavove, emocije i okolnosti interakcije.
	Na kraju IV razreda učenik/ca je u stanju da: - razumije suštinu i pojedine informacije u različitim vrstama jednostavnih autentičnih iskaza na standardnom jeziku kao što su uputstvo, objašnjenje, oglas, priča, neformalni razgovor, intervju; - u kontekstu određuje značenje nepoznatih riječi kada se radi o poznatim sadržajima; - prepozna stavove, emocije i okolnosti sporazumijevanja.

Standardi znanja za španski jezik - treći strani jezik	
GOVOR	Na kraju I razreda učenik/ca je u stanju da: - prihvatljivo izgovara i pravilno naglašava riječi; - na jednostavan način opiše sebe, svoju porodicu i vršnjake; - na jednostavan način opiše poznata mjesta; - na jednostavan način opiše svakodnevne radnje; - učestvuje u jednostavnoj konverzaciji; - izražava jednostavan prijedlog i učtivo ga prihvata ili odbija; - na jednostavan način izrazi svoje osnovne potrebe, želje i namjere; - traži i daje jednostavne informacije.
	Na kraju II razreda učenik/ca je u stanju da: - ostvari jednostavnu konverzaciju u situacijama iz svakodnevnog života pravilnim korišćenjem odgovarajućih jezičkih sredstava; - traži i daje jednostavne informacije; - traži i daje informacije vezane za ljude i događaje u prošlosti; - opiše svakodnevne radnje i događaje; - govori o svojim željama, potrebama, namjerama; - predlaže i dogovara se o zajedničkim aktivnostima.
	Na kraju III razreda učenik/ca je u stanju da: - razmjenjuje ideje i informacije o bliskim temama u svakodnevnim situacijama; - opiše osobe, predmete, mjesta, emocije, jednostavne situacije i događaje; - učtivo izrazi stavove, uvjerenja, slaganje i neslaganje; - pojasni svoj stav i traži pojašnjenje kod eventualnih problema u komunikaciji.
	Na kraju IV razreda učenik/ca je u stanju da: - prihvatljivo izgovara, pravilno naglašava riječi i koristi odgovarajuću intonaciju; - se sporazumijeva u svakodnevnim govornim situacijama; - započne i održava razgovor; - traži i daje jednostavne informacije o poznatim temama; - opiše ličnost, predmete, mjesto, događaje; - izrazi emocije i naglasi ono što je za njega/nju bitno u nekom iskustvu ili događaju; - izrazi mišljenje ili stav, obrazlažući ih na jednostavan, ali smislen način; - pripremi kraće izlaganje o poznatoj temi.

Standardi znanja za španski jezik - treći strani jezik	
ČITANJE	Na kraju I razreda učenik/ca je u stanju da: - glasno čita sa prihvatljivim izgovorom i pravilnim naglašavanjem i intonacijom; - prepozna vrstu teksta (pismo, prospekt, novinski članak); - razumije osnovne informacije u kratkom tekstu o poznatoj temi.
	Na kraju II razreda učenik/ca je u stanju da: - prepoznaje vrste teksta (pismo, brošura, novinski članak); - razumije glavne informacije u tekstu o poznatoj temi; - pronade posebnu informaciju u tekstu pisanom na standardnom jeziku; - razumije jednostavnija uputstva, oglase i reklame.
	Na kraju III razreda učenik/ca je u stanju da: - pronade i razumije važne informacije u tekstu; - razumije jednostavna uputstva za upotrebu; - razumije osnovne misli i osjećanja i uočava veze između dijelova teksta; - razlikuje činjenice i mišljenja; - shvati značenje nepoznatih riječi koristeći kontekst.
	Na kraju IV razreda učenik/ca je u stanju da: - prepozna razne vrste tekstova o poznatim temama pisane složenijim jezikom; - razumije suštinu i pojedine informacije u različitim vrstama jednostavnih autentičnih tekstova na standardnom jeziku kao što su uputstvo, novinski članak, pismo, reklama, intervju, obavještenje, oglas, priča; - u kontekstu određuje značenje nepoznatih riječi kada se radi o poznatim sadržajima.

Standardi znanja za španski jezik - treći strani jezik	
PISANJE	Na kraju I razreda učenik/ca je u stanju da: - primjenjuje osnovna pravila interpunkcije i pravopisa; - koristi jednostavne izraze i rečenice da bi opisao/la porodicu, školu, hobi; - piše odgovore na kratke, jednostavne poruke, kratka pisma, sms, e-mail; - popuni jednostavan formular ličnim podacima.
	Na kraju II razreda učenik/ca je u stanju da: - primjenjuje osnovna pravila interpunkcije i pravopisa; - koristeći jednostavne izraze i rečenice piše kraći vođeni sastav, lična pisma, poruke; - opisuje ljude, mjesta i događaje; - popuni formular ličnim podacima.
	Na kraju III razreda učenik/ca je u stanju da: - piše kratke tekstove jednostavnim rečenicama, primjenjujući gramatička pravila i vokabular u novom leksičkom okruženju; - vodi prepisku (poruka, pismo) o poznatim temama; - opisuje ljude, događaje, mjesta, osjećanja; - iznosi mišljenje o bliskim temama.
	Na kraju IV razreda učenik/ca je u stanju da: - poznaje pravila interpunkcije i pravopisa; - primjenjuje gramatička pravila i vokabular u novom kontekstu; - piše kratke tekstove koristeći jednostavne rečenice i jasno povezujući ideje; - popunjava formular; - opisuje događaje, mjesta, osjećanja i iznosi sopstveno mišljenje o bliskim temama; - vodi prepisku o poznatim temama; - napiše kratak izvještaj o nekom događaju, napiše priču, rezime.

7.1. Ispitni katalog

Katalog znanja predstavlja sumarni pregled jezičke građe, vještina i komunikativnih funkcija na kraju obrazovnog ciklusa.

JEZIČKI SADRŽAJI	VJEŠTINE	KOMUNIKATIVNE FUNKCIJE
MORFOLOGIJA Imenice - Sustantivos El género de los sustantivos Formación de plural Zamjenice - Pronombres Pronombres personales - objeto directo -lo, la, los, las Pronombres personales átonos en función de complemento indirecto - le y les Pronombres demostrativos Pronombres relativos - que, quien, el cual, cuyo Pronombres posesivos Pronombres interrogativos Pronombres indefinidos Članovi - Artículos Artículos determinados e indeterminados Contracción del artículo y preposición Brojevi - Números Números cardinales y ordinales Pridjevi - Adjetivos Adjetivos posesivos Adjetivos demostrativos Adjetivos calificativos Grados de adjetivos - comparativo de igualdad, de superioridad y de inferioridad, superlativo Adjetivos descriptivos y gentilicios Prilozi - Adverbios Los adverbios de lugar (aquí, ahí, allí) Los adverbios de tiempo (cuando, ayer, antes..) Los adverbios de modo (bien, mal, casi...) Los adverbios en -mente Los adverbios y las locuciones adverbiales frecuentes	SLUŠANJE Učenik/ca: - razumije suštinu i pojedine informacije u različitim vrstama jednostavnijih autentičnih iskaza na standardnom jeziku kao što su uputstvo, obavještenje, oglas, priča, neformalni razgovor, intervju, - u kontekstu određuje značenje nepoznatih riječi kada se radi o poznatim sadržajima, - prepoznaje stavove, emocije i okolnosti sporazumijevanja. GOVOR Učenik/ca: - prihvatljivo izgovara, pravilno naglašava riječi i koristi odgovarajuću intonaciju, - se sporazumijeva u svakodnevnom govornim situacijama, - započinje i održava razgovor, - traži i daje jednostavne informacije o poznatim temama, - opisuje ličnost, predmete, mjesta, događaje, - izražava emocije i naglašava ono što je za njega/nju bitno u nekom iskustvu ili događaju, - izražava mišljenje ili stav, obrazlažući ih na jednostavan, ali smislen način, - priprema kraće izlaganje o poznatoj temi.	DRUŠTVENI KONTAKTI Učenik/ca koristi fraze pri: - upoznavanju, - predstavljanju, - pozdravljanju prilikom dolaska i odlaska, - formalnom i neformalnom oslovljavanju, - čestitanju, - zahvaljivanju. TRAŽENJE I DAVANJE INFORMACIJA Učenik/ca: - postavlja pitanja i odgovara na njih, - razmjenjuje, provjerava, potvrđuje informacije, - nabraja, identifikuje, opisuje ljude, mjesta, predmete, događaje. IZRAŽAVANJE STAVOVA, EMOCIJA, MODALNOSTI Učenik/ca: - izražava stavove, mišljenje, uvjerenja (slaganje i neslaganje, uvjerenost, sumnju, nesigurnost, odobravanje i neodobravanje), - izražava modalnost (mogućnost i nemogućnost, želju, namjeru, sposobnost, obavezu, dozvolu), - izražava emocije (zadovoljstvo i nezadovoljstvo, zahvalnost, iznenađenje, interesovanje i nezainteresovanost, bol, strah, sreću, tugu).

JEZIČKI SADRŽAJI	VJEŠTINE	KOMUNIKACIJSKE FUNKCIJE
Predlozi - Preposiciones Preposiciones para lugar, tiempo y dirección (a, de, en, por, para, con, sin, desde, hasta..) Veznici - Conjunctiones Conjunciones simples y compuestas Locuciones conjuntivas Glagoli - Verbos El presente de indicativo Estar+gerundio Verbos reflexivos La diferencia entre ser y estar El futuro Perífrasis verbal - ir a + infinitivo Los participios regulares de las tres conjugaciones Los participios irregulares Gerundios irregulares El pretérito perfecto del indicativo El uso de la forma pasiva con se Diptongación e>ie, o>ue en los verbos de las tres conjugaciones El imperativo en la forma afirmativa y negativa Las perífrasis verbales El pretérito indefinido El imperfecto de indicativo para hábitos en el pasado El pretérito pluscuamperfecto Las formas y el uso del presente de subjuntivo Las formas y el uso del condicional SINTAKSA - SINTAXIS Las oraciones afirmativas y negativas Las oraciones interrogativas Las oraciones dubitativas Las oraciones desiderativas Las oraciones exhortativas	ČITANJE Učenik/ca: - razumije suštinu i pojedine informacije u različitim vrstama jednostavnijih autentičnih tekstova na standardnom jeziku kao što su uputstvo, novinski članak, pismo, reklama, intervju, obavještenje, oglas, priča, - u kontekstu određuje značenje nepoznatih riječi kada se radi o poznatim sadržajima. PISANJE Učenik/ca: - poznaje pravila interpunkcije i pravopisa, - primjenjuje gramatička pravila i vokabular u novom kontekstu, - piše kratke tekstove jednostavnim rečenicama jasno povezujući ideje, - popunjava formular, - opisuje događaje, mjesta, osjećanja i iznosi sopstveno mišljenje o bliskim temama, - vodi prepisku o poznatim temama, - piše kratak izvještaj o nekom događaju, piše priču, rezime.	DOGOVARANJE I UBJEĐIVANJE Učenik/ca: - predlaže zajedničke aktivnosti, - prihvata i odbija prijedloge, - daje i prihvata uputstva, - izražava molbu, sugestiju, prihvata je ili odbija, - traži i nudi pomoć, - prihvata i odbija poziv, - preporučuje. ORGANIZACIJA DISKURSA Učenik/ca: - izražava svoje mišljenje, - traži mišljenje, - nabraja, navodi primjere, - poredi, - daje definicije, rezimira, donosi zaključke. PREVAZILAŽENJE PROBLEMA U KOMUNIKACIJI Učenik/ca: - verbalno i neverbalno signalizira nerazumijevanje, - traži da se iskaz ponovi, - traži objašnjenje, - traži da se riječ speluje i napiše.

8. NAČINI PROVJERAVANJA ZNANJA I OCJENJIVANJA

Provjeravanje i ocjenjivanje znanja su u skladu sa principima nastavnog programa.

Provjeravanje je sastavni dio nastave i obavlja se na svakom času. Cilj provjeravanja znanja je da se učeniku/ci dā povratna informacija o njegovim/njenim postignućima, a nastavniku/ci o tome u kojoj mjeri se ostvaruju programom postavljeni ciljevi. Nastavnik/ca zajedno sa učenicima/ama analizira rezultate provjeravanja i ocjenjivanja i planira dalje aktivnosti, trudeći se da podsticajno djeluje na motivaciju učenika/ca.

Dijagnostičko, redovno i konačno provjeravanje

Dijagnostičko provjeravanje koristimo na početku školske godine da utvrdimo šta učenici/e već znaju. Rezultate dijagnostičkog provjeravanja ne ocjenjujemo, niti ih koristimo za rangiranje učenika/ca.

Redovno provjeravanje se koristi tokom cijele školske godine i pokazuje nam u kojoj mjeri postizemo postavljene ciljeve.

Konačno provjeravanje znanja (interno/eksterno) se vrši na kraju višegodišnjeg perioda kao pokazatelj opšteg nivoa znanja.

Tehnike provjeravanja znanja

Tehnike provjeravanja znanja moraju biti u skladu sa stilovima učenja učenika/ca. Najčešće su: posmatranje usmenog jezičkog ponašanja i pismena provjera znanja.

Posmatranje usmenog jezičkog ponašanja učenika/ca u toku nastavnih aktivnosti, odnosno, tokom individualnog rada i rada u parovima i grupama. Na osnovu unaprijed dogovorenih kriterijuma nastavnik/ca redovno bilježi svoja zapažanja o pravilnosti izgovora, jasnoći izražavanja misli, gramatičkoj pravilnosti, bogatstvu i adekvatnosti leksike, primjerenosti iskaza namjeni i okolnostima sporazumijevanja, snalažljivosti u novim situacijama.

Pismena provjera znanja, koju obično vršimo putem:

- različitih vrsta testova i
- vođenih i slobodnih sastava koje učenici/e pišu na času ili kod kuće.

Pri ocjenjivanju sastava vodi se računa o interpunkciji i pravopisu, jasnoći izražavanja misli, primjerenosti teksta njegovoj namjeni, gramatičkoj ispravnosti, bogatstvu i adekvatnosti leksike, konstrukciji rečenice, organizaciji pasusa/teksta, formi teksta, koheziji, obradi teme.

Obavezni načini ocjenjivanja znanja

U toku školske godine rade se dva pismena zadatka - po jedan na kraju polugodišta. Pismeni zadaci se rade dva školska časa (blok-časovi ili dva uzastopna časa), predstavljaju konačnu provjeru postignuća učenika/ca u proteklom periodu i obuhvataju provjeru:

- vještine slušanja,
- razumijevanja pročitaneog teksta,
- vještine pismenog izražavanja,
- poznavanja leksike i gramatike.

Ocjenjivanje se vrši na poznatim tipovima zadataka sa jasnim uputstvima. Učenike/ce treba blagovremeno upoznati sa kriterijumima ocjenjivanja.

Vještina govora ocjenjuje se najmanje jednom u polugodištu i to:

- sposobnost učenika/ce za učestvovanje u govornoj interakciji i
- sposobnost usmenog izlaganja.

Zaključna ocjena je slika znanja učenika/ce u odnosu na postavljene ciljeve nastave.

9. RESURSI ZA REALIZACIJU**a) Materijalni uslovi**

Nastava španskog jezika se izvodi u posebnoj učionici koja je opremljena grafoskopom, kasetofonom, CD plejerom, audio kasetama i diskovima, videom i video-kasetama, televizorom. Učionica treba da raspolaže bibliotečkim fondom - rječnici, enciklopedije, metodike, knjige primjerene određenom uzrastu, časopisi i snimljeni video-materijal.

b) Okvirni spisak literature i drugih izvora

Pedagoški kriterijumi za izbor udžbenika su autentičnost teksta, mogućnost sadržajnog povezivanja, stepen motivacije i interesovanja, starosna struktura učenika/ca.

Osnovu predstavljaju kompleti udžbenika sa kasetama, radnim sveskama, priručnikom za nastavnika/cu.

Koristiće se španski udžbenici rađeni po evropskim standardima.

Didaktička literatura

1. Tomić A.: **Izabrana poglavlja iz didaktike**, Filozofski fakultet, Ljubljana, 1997.
2. **Osnove za obnovu nastavnih planova i programa osnovne škole**, Ministarstvo prosvjete i nauke, Podgorica, 2002.
3. Barrutia, R.: **Fonética y fonología españolas**, John Wiley and Sons, New York, 1994.
4. Alonso, E.: **¿Cómo ser profesor y querer seguir siéndolo?**, Edelsa, Madrid, 1994.
5. Romera Castillo, J.: **Didáctica de la lengua y literatura**, Editorial Playor, Madrid, 1983.
6. Sánchez Pérez, A.: **El método comunicativo y su aplicación a la clase de idioma**, SEGEL, Madrid, 1987.
7. **Glossa - časopis za nastavnike stranih jezika, br.1.**, Alijansa Jugoslavija - Francuska, Beograd, 1996.
8. Šotra, T.: **Savremene tendencije u nastavi stranih jezika**, Zbornik radova, Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, Nikšić, 2001.
9. **Zajednički evropski okvir za žive jezike. Učenje, nastava, ocjenjivanje**, Ministarstvo prosvjete i nauke Republike Crne Gore, Podgorica, 2003.

10. PROFIL I STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA/CA I STRUČNIH SARADNIKA/CA

Nastavu španskog jezika u gimnazijama izvode nastavnici/e koji/e za to imaju odgovarajuću stručnu spremu (filološki ili filozofski fakulteti - odsjek za španski jezik i književnost) propisanu *Zakonom o gimnaziji*.

Predmetni program **ŠPANSKI JEZIK, obavezni izborni predmet** za opštu gimnaziju izradila je Komisija u sljedećem sastavu:
Vesna Vukićević, autor